

Gemeente Winterswijk

Accountantsverslag 2024

11 juni 2025 | definitief

Inleiding

Doetinchem, 11 juni 2025
1003654/HdF/NK

Aan de Gemeenteraad van de gemeente Winterswijk,

Wij hebben de jaarrekening 2024 van uw gemeente gecontroleerd.
In dit verslag brengen wij de hoofdzaken vanuit de controle onder uw aandacht. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

Dit accountantsverslag dient in samenhang te worden gelezen met de jaarrekening over 2024. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders (hierna: College van B&W). Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring bij de jaarrekening te verstrekken. Daarnaast hebben wij beoordeeld of het jaarverslag in overeenstemming is met de jaarrekening. Ons oordeel over de jaarrekening komt tot uitdrukking in de controleverklaring.

Het verslag is uitsluitend bestemd voor het College van B&W en de Gemeenteraad en mag niet voor andere doeleinden worden gebruikt. Waar relevant gaan onze bevindingen vergezeld van aanbevelingen. De in het verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de jaarrekening.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met het College van B&W. Wij hebben deze rapportage besproken tijdens de bijeenkomst van de financiële raadscommissie op 4 juni 2025.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. mevr. H.G.J. de Feiter-Aalderink RA

Inhoudsopgave

Samenvatting

Aandachtspunten raad

Jaarrekening

Interne beheersing

Onze verantwoordelijkheid

Afsluiting

Bijlagen

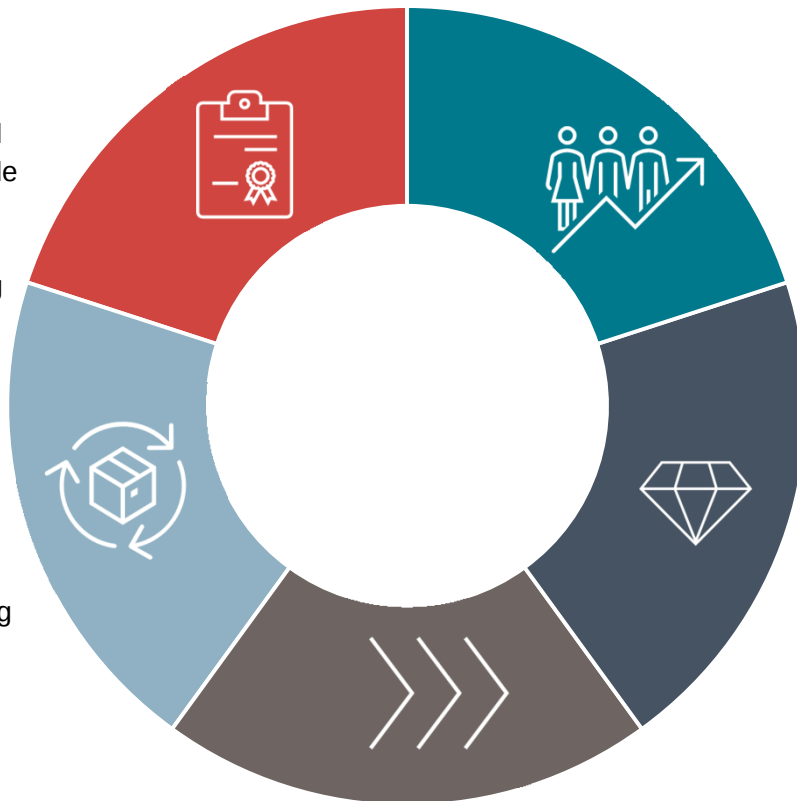
Samenvatting

Controleverklaring

Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken als u de jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2024 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen op 31 december 2024, in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording. In de WNT-verantwoording en Sisa-verantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het College van B&W heeft in de rechtmatigheidsverantwoording aangegeven rechtmatig gehandeld te hebben. Wij zijn van mening dat de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

Controleproces

De controle is goed verlopen. Er zijn voldoende stukken beschikbaar gesteld om de controlewerkzaamheden uit te voeren. Wij hebben aanpassingen gegeven in:

- Het herstellen van fouten
- Het aanpassen van teksten

Financiële positie

Uw gemeente sluit het jaar af met een positief resultaat van € 11,7 miljoen. Het beschikbare weerstandsvermogen bedraagt per eind 2024 € 50,6 miljoen. Het benodigde weerstandsvermogen bedraagt € 8,6 miljoen. De ratio is 5,84 en is ruim voldoende. De afgelopen jaren heeft het eigen vermogen een constante lijn laten zien. Vanwege het ravijnjaar in 2026 komt de financiële positie onder druk.

Interne beheersing

De interne beheersing vraagt aandacht. Hierover hebben wij in de managementletter gerapporteerd.

Wij hebben duidelijke verbeteringen geconstateerd bij het proces van het opstellen van de jaarstukken.

Aandachtspunten raad

Hierna geven wij een toelichting op de aandachtspunten voor de controle 2024 zoals deze zijn meegegeven door de financiële raadscommissie namens de raad. Deze aandachtspunten zijn een nadere toelichting op de standaard controleopdracht. Van de financiële raadscommissie hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen.

1. Doorgeschoven budgetten en kredieten / onder-uitputting;
2. Financiële gevolgen en risico's vanuit het hoofdlijnenakkoord / regeerakkoord vanuit Rijk.

Aandachtspunten van de raad

1. Doorgeschoven budgetten en kredieten / onder-uitputting;

A) Doorgeschoven exploitatie budgetten

Jaarlijks wordt gemiddeld € 5 miljoen budget doorgeschoven naar het volgende jaar. De door te schuiven budgetten dalen in 2024 naar € 3,4 miljoen. Deze niet-bestede bedragen worden vanaf 2020 in de bestemmingsreserve ‘doorgeschoven budgetten’ gedoteerd om in het jaar daarop volgend weer hier aan worden onttrokken.

P&C document	2021	2022	2023	2024
Overheveling bij de 2e prognose	€ 2.834	€ 1.820	€ 2.353	€ 375
Overheveling bij de jaarrekening	€ 1.644	€ 5.061	€ 3.229	€ 2.993
Totaal	€ 4.478	€ 6.881	€ 5.582	€ 3.368

Per programma	2021	2022	2023	2024**
Programma 1 Sociaal krachtig Winterswijk	€ 306	€ 142	€ 247	
Programma 2 Meedoen in Winterswijk	€ 1.637	€ 2.733	€ 122	
Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk	€ 691	€ 1.320	€ 1.057	
Programma 5 Inkomsten van Winterswijk	€ -	€ -	€ 4	
Totaal	€ 2.634	€ 4.195	€ 1.430	€ 3.668

[*] In 2020 was er nog sprake van 13 programma's.

[**] in de jaarstukken 2024 zijn de doorgeschoven budgetten niet verdeeld naar de programma's.

Er vindt een inhoudelijke beoordeling naar oorzaak, noodzaak en realisatie-gehalte door het College van B&W plaats voorafgaand aan het doorschuiven van de budgetten.

Een deel van de doorgeschoven budgetten betreffen activiteiten welke door specifieke uitkeringen worden gefinancierd en waarvan toegestaan is om de activiteiten in het jaar daaropvolgend uit te voeren. Een ander deel betreft budgetten waar geen subsidies tegenover staan (€ 3,7 miljoen in 2024). In de jaarstukken 2024 is een bijlage opgenomen met een specificatie van alle doorgeschoven budgetten. Dit overzicht geeft een goed inzicht. Het advies uit de managementletter is daarmee overgenomen.

Een aantal terugkerende doorgeschoven budgetten betreffen:

Terugkerende doorgeschoven budgetten	2022	2023	2024
Bijdrage aan St. Terra Temporalis	€ 1.000	€ 1.000	€ 32
Kleiput (verondieping / afdekken)	€ 467	€ 425	€ 404
Project Dennenoord	€ 405	€ 391	€ 367
Informatiebeveiliging	€ 198	€ 222	
Klimaatadaptatie	€ 105	€ 161	
Project WOOW	€ 262	€ 160	€ 142
Beleid omgevingsvisie	€ 120	€ 100	€ 43
Cofinanciering Regio Deal Achterhoek	€ 368	€ 210	€ 214
Opgave Centrum	€ 110		
Transitie visie warmte	€ 100		

Aandachtspunten van de raad

B] Doorgeschoven kredieten / onder-uitputting

Het verloop van kredieten door de verschillende P&C documenten in de loop der jaren is onnavolgbaar als gevolg van de wisselingen in de presentatie van de kredieten en het aggregatieniveau. Een voorbeeld: in de begroting 2024 zijn er 31 kredieten terwijl dit er in de begroting 2025 nog maar 6 zijn.

De kredieten worden voor maximaal twee jaar beschikbaar gesteld. Het niet benutte krediet wordt doorgeschoven naar het volgende jaar. Jaarlijks wordt hier in de bestuursrapportage en in de jaarrekening een voorstel toe gedaan.

In de jaarstukken 2024 'bijlage investeringskredieten' is een overzicht opgenomen met de beschikbaar gestelde investeringskredieten, de bestedingen tot en met 2023, de investeringen in 2024. Dit sluit aan met de achterliggende informatie, zoals de begroting 2024, de gewaarmerkte jaarstukken 2023 en het verloopoverzicht van 2024.

Het overzicht is opgesteld op het niveau van de raadsbesluiten inzake kredieten.

Uit de kolom overheveling blijkt het wel of niet afsluiten van de kredieten.

Op basis van dit overzicht zijn de kredieten goed te volgen.

Op grond van deze beoordeling adviseren wij u het volgende:

- Een consistente lijn in de presentatie van kredieten te waarborgen zoals bij de jaarrekening door duidelijke en uniforme rapportages in alle P&C documenten op te nemen;
- Kredieten voor meerdere jaren toe te kennen op basis van een realistische inschatting in de tijd;
- Alleen bij de jaarrekening te besluiten tot open laten van het krediet of afsluiten en geen tussentijdse overhevelingen van kredieten toe te passen.

Aandachtspunten van de raad

2. Financiële gevolgen en risico's regeerakkoord vanuit Rijk

Status november 2024

Het jaar 2026 wordt ook wel het ravijnjaar genoemd, omdat het bestaande systeem voor de financiering van gemeenten eind 2025 afloopt en het nieuwe systeem pas in 2027 van start gaat. Dit creëert een jaar van financiële onzekerheid. De hoogte van de berekening van de algemene uitkering gekoppeld aan de nominale ontwikkeling van het BBP. De koppeling tussen de rijksuitgaven en het gemeentefonds komt te vervallen. Er wordt een structurele korting van € 2,3 miljard in 2026 verwacht in het totaal beschikbare gemeentefonds.

Er zijn nog veel onduidelijkheden over de overgangsmaatregelen die moeten helpen de financiële kloof te overbruggen. Dit zorgt voor extra onzekerheid en druk op de gemeentelijke budgetten. Daarnaast staan gemeenten voor grote uitdagingen zoals woningbouw, energietransitie en zorg, die aanzienlijke investeringen vereisen. De financiële onzekerheid maakt het moeilijker om deze opgaven aan te pakken.

In de rijksbegroting 2025 (april 2024) zijn een aantal punten opgenomen die mogelijk gevolgen hebben voor gemeenten.

- Gemeenten kunnen hun betaalde BTW terugvorderen via het BTW-compensatiefonds, maar er zijn zorgen over de toekomstige vrijval van middelen.
- Om de woonlasten te beperken wordt de OZB gemaximeerd.
- Er komt een extra volume-acres voor de Wmo en een beperking aan het volume-acres voor beschermd wonen.
- De sanering van specifieke uitkeringen betekent dat deze kunnen worden overgeheveld naar de algemene uitkering of naar een decentralisatie uitkering. Er wordt een generieke budgetkorting van 10% doorgevoerd op specifieke uitkeringen, wat de haalbaarheid van beleidsdoelen beïnvloedt.

- Het kabinet wil burgerinitiatieven stimuleren en juridische belemmeringen wegnemen, en gemeenten moeten participatieverordeningen opstellen om inwoners te betrekken bij beleid.
- Er komt een wetsvoorstel voor verplichte risicoanalyses integriteit voor kandidaat-bestuurders.
- Gemeenten ontvangen middelen voor onderwijsachterstandenbeleid, maar er zijn zorgen over de toekomstige financiering.
- Gemeenten krijgen structureel extra geld voor bibliotheken, met een zorgplicht.
- Er worden geen extra middelen vrijgemaakt voor gemeentelijke infrastructuur en er is geen structurele financiering voor klimaatadaptatie.
- Het kabinet wil het ondernemingsklimaat versterken door lastenverlichting en betere toegang tot financiering en werkt aan een rijksbrede arbeidsmarktagenda om de krapte aan te pakken.
- Het kabinet houdt vast aan de klimaatdoelen.
- Het kabinet wil de bestaanszekerheid vergroten door werkzekerheid, inkomenszekerheid en betaalbaar wonen.
- Er komt een wetsvoorstel voor meer werkzekerheid voor flexwerkers en zelfstandigen.
- Het kabinet wil de inzet in de Hervormingsagenda Jeugd voortzetten en werkt aan een nieuwe bekostigingssystematiek voor de Wmo.
- Het kabinet gaat door met de intensivering van de aanpak van dakloosheid.
- Er komen 100.000 nieuwe woningen per jaar, waarvan twee derde betaalbaar, en het kabinet wil integrale gebiedsgerichte keuzes maken voor nu en in de toekomst.

Daarnaast kunnen ontwikkelingen op landelijk niveau, zoals politieke veranderingen, invloed hebben op gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan.

Aandachtspunten van de raad

Naast deze punten zijn er ook andere risico's die op gemeenten afkomen. De stijgende kosten in de jeugdzorg zijn al enkele jaren een zorgpunt en zullen naar verwachting blijven toenemen, wat grote gevolgen heeft voor de financiële stabiliteit en de kwaliteit van de jeugdzorg. Een belangrijke oorzaak van de stijgende kosten is de toename van het aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdzorg. Daarnaast hebben gemeenten beperkte sturingsmogelijkheden omdat aanspraken op jeugdzorg niet uitputtend beschreven zijn en aanbieders slechts indirect op kostenbeheersing aangesproken kunnen worden. Gemeenten hebben vaak geen goed zicht op de vraag naar jeugdzorg en de jeugdzorg heeft meerdere toegangspoorten, zoals huisartsen en Gecertificeerde Instellingen (GI's), waar gemeenten geen invloed op hebben. Dit maakt het moeilijk om de kosten effectief te beheersen.

Gemeenten zien zich ook geconfronteerd met grote maatschappelijke uitdagingen zoals woningnood, klimaatverandering en de energietransitie. Deze opgaven vereisen aanzienlijke investeringen en kunnen de financiële druk verder verhogen. De hoge inflatie en krapte op de arbeidsmarkt leggen daarnaast ook een grote druk op de gemeentelijke begrotingen. Door de decentralisatie van taken krijgen gemeenten steeds meer werkzaamheden toebedeeld zonder dat daar altijd voldoende financiële middelen tegenover staan.

Update april 2025:

In de Rijksbegroting 2025 (april 2024) zijn diverse punten opgenomen die potentieel impact hebben op gemeenten. Inmiddels is in de Voorjaarsnota 2025 (april 2025) een actualisatie doorgevoerd. Daarbij is gebleken dat een aanzienlijk aantal van deze punten is herzien of niet langer actueel is. Hierdoor zijn verschillende aangekondigde maatregelen, zoals opgenomen in de Rijksbegroting, inmiddels aangepast, vervallen of krijgen zij een andere invulling.

In de Voorjaarsnota 2025 (april 2025) heeft het kabinet besloten om cumulatief € 3 miljard beschikbaar te stellen aan gemeenten voor de periode tot en met 2027. Dit aanvullende budget is bedoeld om onder andere de uitgaven in de jeugdzorg te dekken en de verwachte terugval in het gemeentefonds vanaf 2026 gedeeltelijk te dempen.

Ten aanzien van de jeugdzorgtekorten is een toezegging gedaan om gemeenten voor 50% te compenseren voor de tekorten over de jaren 2023 en 2024. Deze compensatie bedraagt € 728 miljoen en volgt het advies van de commissie Van Ark.

Met het oog op de periode vanaf 2028 worden de beheersmaatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd versterkt en worden aanvullende maatregelen verder uitgewerkt. Hiermee wordt beoogd om de uitgaven in de jeugdzorg structureel beheersbaar te maken.

Aandachtspunten van de raad

Hoewel deze middelen verlichting kunnen bieden, blijft het financiële beeld aandacht vragen. De tijdelijke aard van de compensatie en het ontbreken van structurele oplossingen voor de periode 2026–2027 betekenen dat de gemeente geconfronteerd wordt met onzekerheden bij het opstellen van de meerjarenbegroting. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de uitvoerbaarheid van bestaand beleid, de continuïteit van gemeentelijke voorzieningen en de realisatie van investeringen.

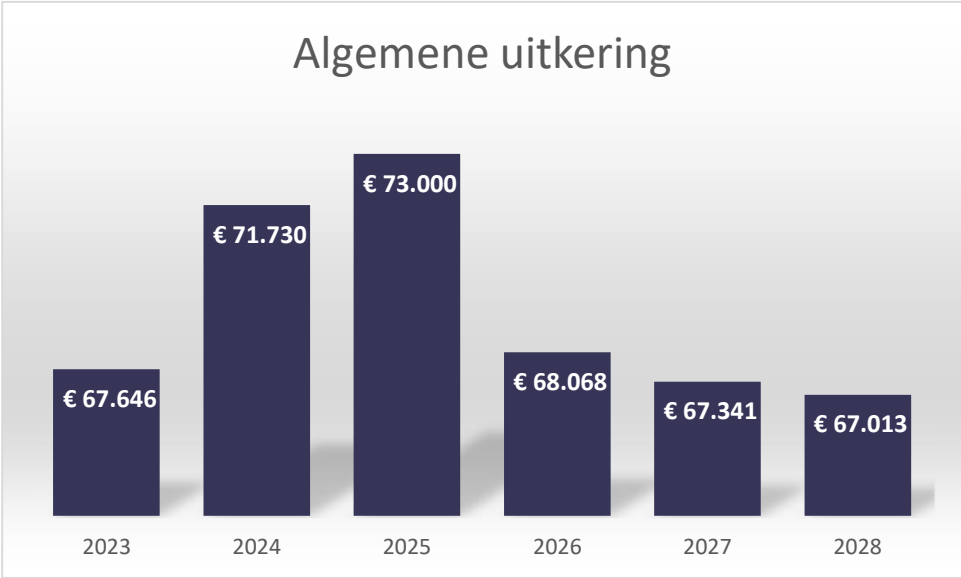
Daarnaast zijn er risico's verbonden aan de rechtmatigheid en doelmatigheid van de besteding van de toegezegde middelen. Omdat deze vaak geoormerkt zijn, zal nauwkeurig moeten worden toegezien op de voorwaarden die daaraan zijn verbonden. Dit vergt extra inspanningen op het gebied van administratieve vastlegging, interne beheersing en de controleerbaarheid van uitgaven.

Tot slot vraagt de hervormingsagenda Jeugd, die vanaf 2028 in werking treedt, al in de komende jaren om voorbereiding en aanpassingen. De uitvoering van nieuwe beheersmaatregelen kan op korte termijn leiden tot tijdelijke inefficiënties of hogere uitvoeringskosten.

Winterswijk:

In deze grafiek is de ontwikkeling van de algemene uitkering zichtbaar voor de gemeente. Dit verloop is op gebaseerd op de algemene uitkering zoals deze in de programmabegroting 2025 is vermeld. In de kadernota 2026 zal aan de gemeenteraad een actualisatie worden voorgelegd op basis van de besluitvorming Voorjaarsnota Rijk. Dit geeft een positiever beeld.

In de begroting van 2025 laten de jaren 2026, 2027 en 2028 tekorten zien. In de begroting van 2025 wordt gesteld dat de verdere herijking van het gemeentefonds en het benutten van de algemene reserve aanknopingspunten bieden om de tekorten te reduceren.

Saldo na mutaties reserves		
Realisatie 2024	€	11.719
Begroting 2025	€	35
Begroting 2026	€	-3.525
Begroting 2027	€	-4.182
Begroting 2028	€	-4.511

Jaarrekening

Accountantscontrole

Financiële positie

Overige bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Accountantscontrole

Goedkeuringstoleranties

Bij onze controle maken wij gebruik van een door u vastgestelde goedkeuringstolerantie, de materialiteit. De materialiteit wordt gebruikt als grens om te bepalen hoe groot fouten in de jaarrekening maximaal mogen zijn. Omdat niet alle kleine fouten gevonden worden in de controle, wordt de controle uitgevoerd met een uitvoeringsmaterialiteit, de ruimte voor niet-ontdekte fouten. Het verschil tussen de materialiteit en de uitvoeringsmaterialiteit vormt de ruimte die vrij gelaten wordt voor niet gecorrigeerde fouten.

Bij de controle van uw jaarstukken hebben wij de volgende materialiteit gehanteerd:

(x € 1.000)		Fouten		Onzekerheden	
Materialiteit en ruimte voor controleverschillen		1%		3%	
Materialiteit	€	1.290	€	3.870	
Uitvoeringsmaterialiteit	€	774			
Ruimte voor niet gecorrigeerde controleverschillen	€	516	€	3.870	
Totaal niet gecorrigeerde controleverschillen	€	244	€	702	

Gecorrigeerde controleverschillen

Vanuit de controlewerkzaamheden zijn een aantal afwijkingen naar voren gekomen. Deze zijn besproken met het management en deels gecorrigeerd in de jaarrekening zoals deze voor u ligt.

Accountantscontrole

Niet gecorrigeerde controleverschillen

Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de controleverschillen die niet in de jaarrekening 2024 zijn verwerkt. In overleg met u zijn alle individuele afwijkingen groter dan € 50.000 vermeld. De overige afwijkingen onder de rapporteringstolerantie zijn cumulatief opgenomen.

(x € 1.000)	Fouten		Onzekerheden	
Niet gecorrigeerde controleverschillen	1%		3%	
Levering zorg WMO en jeugd 2024	€	-	€	610
Levering zorg WMO en jeugd 2023	€	-	€	92
Onjuiste toerekening boekjaar	€	154	€	-
Vennootschapsbelasting 2024		PM	€	-
Overige afwijkingen	€	90	€	-
Totaal niet gecorrigeerde controleverschillen	€	244	€	702

Ruimte voor afwijkingen	€	516	€	3.870
--------------------------------	----------	------------	----------	--------------

Levering zorg WMO en jeugd 2024

Over de geleverde zorg in natura hebben we in 2024 voor € 17,3 miljoen controleverklaringen van zorgaanbieders ontvangen. Voor het resterende deel van de uitgaven aan zorgorganisaties, € 0,6 miljoen, is geen (goedkeurende) controleverklaring ontvangen of zijn het kleinere zorgaanbieders, waarmee afspraken zijn gemaakt om geen controleverklaring aan te leveren. Dit bedrag is aangemerkt als onzekerheid.

Eventuele reductie van de onzekerheid kan worden bereikt door een eigen onderzoek te doen naar de geleverde prestaties per zorgaanbieder. Een onderzoek kan worden uitgevoerd door een gerichte enquête op de geleverde zorg van de zorgaanbieders waarvoor geen gewaarmerkte productieverantwoording is opgeleverd. Voor 2024 is deze vragenronde niet uitgevoerd.

Levering zorg WMO en jeugd 2023

In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat nagekomen kosten van zorgaanbieders met betrekking tot boekjaar 2023 ten laste zijn gebracht van boekjaar 2024 voor een bedrag van € 92.000. Hierdoor ontstaat onzekerheid omtrent deze kosten, omdat de daadwerkelijke levering van de onderliggende prestaties tot op heden niet aantoonbaar is gemaakt.

Onjuiste toerekening boekjaar

Uit onze controle is naar voren gekomen dat er een aantal facturen niet juist toegerekend zijn aan 2025, maar ten laste van 2024 zijn gebracht.

Vennootschapsbelasting 2024

Voor de VPB-aangifte 2024 is uitstel aangevraagd. Er is derhalve van ook geen VPB-last opgenomen. Op basis van de vpb last van 2023 welke nihil was, is de verwachting dat de last niet van dusdanige omvang is dat dit de resterende ruimte voor afwijkingen zal overschrijden.

Accountantscontrole

Herziening Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden 2025

Op 21 maart 2025 is het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) gewijzigd. Voor de controle van de jaarrekening geldt vanaf boekjaar 2025 een standaard goedkeuringstolerantie van 2% van de totale lasten **exclusief** toevoegingen aan de reserves. De Raad kan kiezen voor een lagere tolerantie.

De goedkeuringstolerantie is de som van de afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle. De goedkeuringstoleranties van 1% bij fouten en 3% bij onzekerheden komen hiermee te vervallen vanaf boekjaar 2025.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de controleverordening met ingang van 1 januari 2025 te actualiseren op basis van deze herziene goedkeuringstoleranties voor de accountantscontrole.

Herziening Besluit Begroting en Verantwoording 2025

Tegelijk met de BADO is ook het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) aangepast. De rechtmatigheidsverantwoording is nu formeel onderdeel van het BBV. Het is daarmee verplicht om in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen en daarin fouten en onduidelijkheden toe te lichten.

De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording wordt gelijkgesteld aan de goedkeuringstolerantie van de accountant: maximaal 2% van de totale lasten, **exclusief** toevoegingen aan de reserves. Bij overschrijding van deze grens, moeten de afwijkingen expliciet worden vermeld.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de financiële verordening met ingang van 1 januari 2025 te actualiseren op basis van deze herziene goedkeuringstoleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Accountantscontrole

Fraude en financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Wij zijn verplicht bij wettelijke controleopdrachten in de controleverklaring te rapporteren over fraude en continuïteit. Dit is tot stand gekomen vanuit de maatschappelijke wens tot meer transparantie en inzicht voor de gebruiker van de jaarrekening.

Concreet betekent deze verplichting dat er een sectie 'Controleaanpak frauderisico's' en een sectie 'Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie' in onze controleverklaring is opgenomen. In [bijlage 1](#) staan de teksten die wij in de controleverklaring zullen opnemen.

Fraude

De fraudeparagraaf in de controleverklaring beschrijft hoe wij in onze controle hebben ingespeeld op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude. In deze beschrijving zijn de volgende elementen opgenomen:

- de frauderisico's die aandacht vereisen bij de controle;
- een verwijzing naar eventuele toelichtingen in de jaarrekening;
- een kort overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden;
- een indicatie van de uitkomst van de werkzaamheden van de accountant;
- belangrijke waarnemingen met betrekking tot onderkende frauderisico's.

Onze controleaanpak is opgesteld vanuit onze verplichting tot het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van onze werkzaamheden. Wij hebben onze controleaanpak zodanig ingericht dat de kans op het ontdekken van materiële afwijkingen als gevolg van fraude zo hoog mogelijk is. Hierbij is sprake van professionele oordeelsvorming, rekening houdend met de specifieke omstandigheden en de complexiteit van de controle. Voor de onderkende frauderisico's hebben wij onze werkzaamheden op het geplande niveau kunnen uitvoeren.

Financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Dit is een paragraaf in de controleverklaring waarin wij uiteenzetten welke controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd om de veronderstellingen inzake de financiële risico's te toetsen. Het College van B&W maakt jaarlijks een gedegen analyse van de financiële positie en vooruitzichten en de accountant moet deze toetsen. In de controleverklaring wordt uiteengezet welke werkzaamheden wij hebben uitgevoerd om de analyse van het College van B&W te toetsen en wat de uitkomsten van die werkzaamheden zijn.

Ook eventuele belangrijke waarnemingen die de accountant ten aanzien van de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie bij de uitvoering van de werkzaamheden doet, worden vermeld in de controleverklaring.

Accountantscontrole

Naleven verslaggevingsregels

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het BBV zijn nageleefd. Hierin hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 2 onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening. De kwaliteit van de toelichtingen zijn van een voldoende niveau.

De afwijkingen ten opzichte van de begroting en de belangrijkste ontwikkelingen per programma zijn in het jaarverslag voldoende toegelicht. In de paragrafen is een nadere toelichting gegeven op de ontwikkelingen.

Jaarverslag

Het jaarverslag met daarin de paragrafen voldoet aan de eisen van het BBV. Wij hebben geen tegenstrijdigheden met de jaarrekening 2024 geconstateerd.

Wij hebben de volgende aandachtspunten geadviseerd:

- *Ter onderbouwing van het benodigd weerstandsvermogen is een aanvulling van de tabel met risico's inzake kans x impact wenselijk.*

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Uw organisatie valt onder de reikwijdte van de Wet Normering Topinkomens. In de jaarrekening is de voorgeschreven informatie opgenomen.

Verloop van de controle

Het opstellen van de jaarrekening over het boekjaar 2024 is zodanig gepland, dat de gecontroleerde jaarrekening tijdig ter vaststelling aan de Gemeenteraad kan worden voorgelegd.

De eerste versie van de jaarstukken was tijdig gereed. De kwaliteitsslag in de jaarstukken heeft geleid tot een kwalitatief beter concept van de jaarstukken. Het jaarrekeningdossier bevatte betere onderbouwingen dan voorgaand jaar om de controle te kunnen uitvoeren en was voldoende om onze controle af te ronden. De geadviseerde verbeterlag uit het accountantsverslag 2023 is zichtbaar in gang gezet en heeft geleid tot een afwikkeling conform planning.

Wij kijken terug op een goede samenwerking gedurende dit proces. Het controleproces evalueren wij met de ambtelijke organisatie.

Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat over 2024 en de financiële positie van uw organisatie per 31 december 2024.

Saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten voor en na mutaties op de reserves laat het volgende verloop zien:

	Saldo voor mutaties reserves	Saldo na mutaties reserves
Rekening 2023	2.465	8.080
Primitieve begroting 2024	658	674
Begroting na wijziging	2.182	7.023
Rekening 2024	6.983	11.719

De resultaten zijn gedurende 2024 sterk verbeterd ten opzichte van eerdere verwachtingen. Het gerealiseerde saldo komt uit op € 6,9 miljoen vóór mutaties in de reserves en €11,7 miljoen ná mutaties. Dit betekent dat de financiële positie in de loop van het jaar is bijgesteld en positiever is uitpakkt dan vooraf begroot.

Dit positieve resultaat komt vooral door de hogere algemene uitkering (€ 0,4 miljoen), meevallers op ICT-kosten (€ 1,2 miljoen), winstneming op de grondexploitatie (€ 0,6 miljoen) en rentebaten (€ 0,3 miljoen).

Er zijn minder lasten gemaakt doordat projecten doorgeschoven zijn naar 2025. Dit betreft deels projecten waar een specifieke uitkering tegenover staat waarvan de termijn het mogelijk maakt om door te schuiven naar 2025 (4,3 miljoen). Een ander deel (€ 3 miljoen) zijn activiteiten welke direct uit de lopende exploitatie worden gefinancierd, zoals de natuurontwikkeling Kleiput Driemarkweg. Voorgesteld wordt om van het saldo na mutaties reserves € 3 miljoen door te schuiven naar 2025.

Het hoge saldo is een positieve ontwikkeling voor 2024. De onvoorspelbaarheid van toekomstige rijksbijdragen en de noodzaak om structurele hervormingen door te voeren, met name in het sociaal domein maken dat de financiële toekomst onzeker is. Het overschot van 2024 verhuult dus deels de onderliggende financiële uitdagingen waar de gemeente de komende jaren mee te maken zal krijgen.

Incidentele baten en lasten

Het resultaat wordt voor € 7,5 miljoen beïnvloed door incidentele baten en lasten. Het overzicht van incidentele lasten en baten toont het saldo van het resultaat dat incidenteel is en verwijst naar de toelichtingen in de programma's.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd het overzicht van de incidentele baten en lasten in te richten op lasten en baten niveau in de realisatie en per regel een toelichting te geven op het incidentele karakter.

Daarnaast hebben wij het College van B&W geadviseerd het structurele begrotingssaldo en de incidentele reservemutaties te presenteren bij het overzicht incidentele baten en lasten.

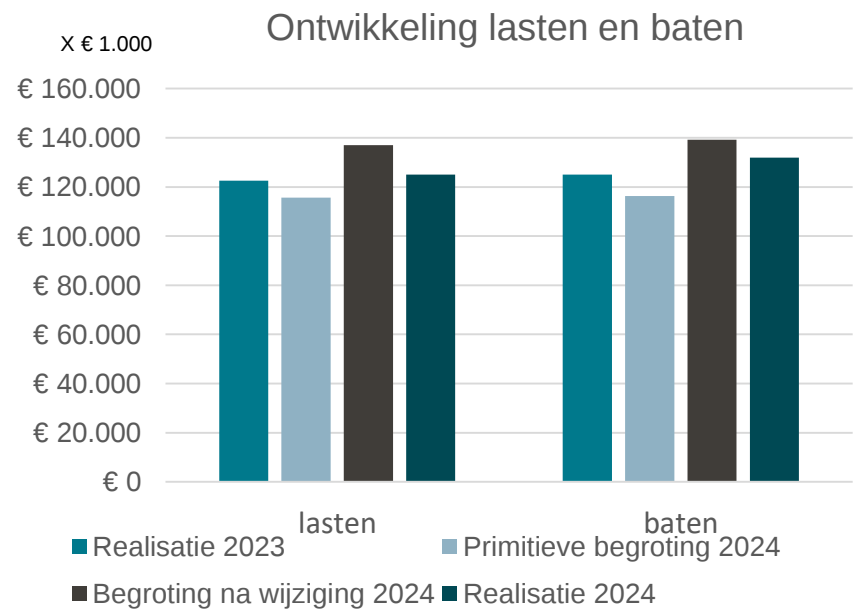
Financiële positie

Van begroting naar realisatie

De primitieve begroting is bijgesteld in de 1^e bestuursrapportage en de 2^e bestuursrapportage.

De grootste mutatie in de lasten en de baten betreft de vergoeding voor de Opvang Vluchtelingen Oekraïne (€ 2,3 miljoen) en de vrijval van de bestemmingsreserve doorgeschoven middelen van € 5,3 miljoen.

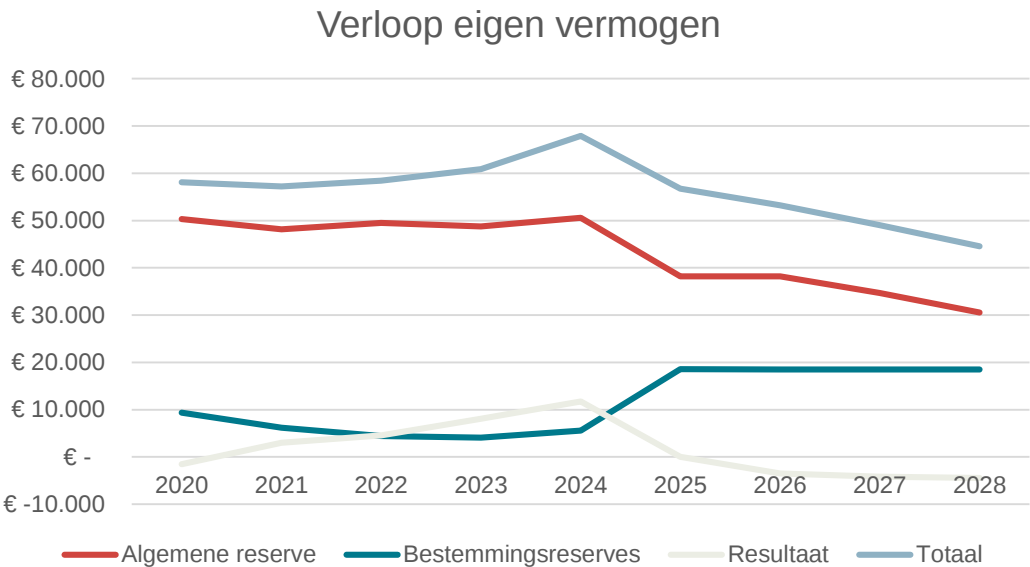
Daarnaast is gedurende 2024 de Algemene Uitkering verhoogd met € 0,4 miljoen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2024 € 68 miljoen.

Uit het verloop hieronder blijkt een jaarlijkse stijging in het eigen vermogen in de afgelopen jaren. Mede als gevolg van het ravijnjaar 2026 en de structurele tekorten in het sociaal domein is de verwachting dat het eigen vermogen daalt vanaf 2025 en reduceert tot minder dan € 50 miljoen..

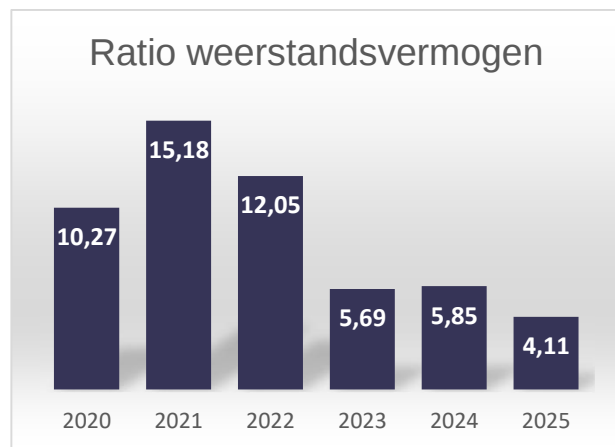

Financiële positie

Weerstandsvermogen

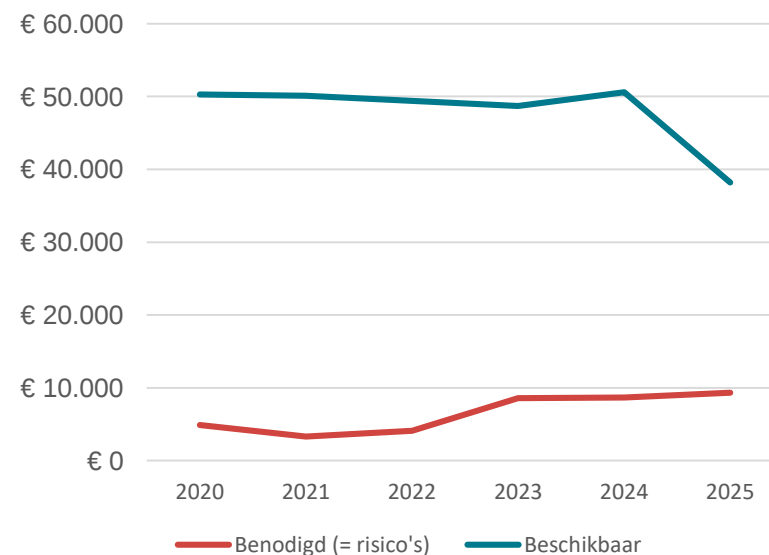
In 2023 is het benodigde weerstandsvermogen opnieuw bepaald door een integrale actualisatie van de risico's. Het benodigd weerstandsvermogen is daarmee gestegen van € 4 miljoen naar € 8,5 miljoen.

Dit heeft een verlaging van de ratio teweeggebracht van 12 in 2022 naar 5,7 in 2023.

Uit de grafiek hiernaast blijkt de daling van beschikbare weerstandsvermogen in 2025 (op basis van de begroting 2025) als gevolg van de omzetting van de Algemene Reserve naar bestemmingsreserve instandhouding voorzieningen voor € 8 miljoen en de bestemmingsreserve lokale initiatieven voor € 1 miljoen.

Weerstandsvermogen benodigd versus beschikbaar

Financiële positie

Ontwikkeling reductie aantal SiSa regelingen

De Nederlandse regering werkt aan het verminderen van het aantal specifieke uitkeringen om bureaucratie te verlagen en de beleidsvrijheid te vergroten. In de Voorjaarsnota van 2025 heeft de regering plannen gepresenteerd inzake het verminderen van het aantal regelingen. Deze voorstellen worden momenteel besproken in het parlement en kunnen nog worden aangepast.

Ongeveer zestig regelingen, waaronder infrastructuur-, onderwijs- en milieuspecifieke uitkeringen, verdwijnen mogelijk. Uitzonderingen blijven bestaan voor regelingen rondom Oekraïners, aardbevingsschade in Groningen en de toeslagenaffaire. De vrijgekomen middelen worden deels herverdeeld via het gemeentefonds, met een extra reservering van drie miljard euro volgens de Voorjaarsnota 2025.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd zich tijdig voor te bereiden op de mogelijke afschatting door de huidige financieringsbronnen en de begroting te analyseren en na definitieve besluitvorming door het Rijk eventuele projecten te herprioriteren.

Overige bevindingen

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen. Deze lichten wij hier kort toe.

Grondexploitatie

Eind 2024 is er nog sprake van 7 grondexploitaties. Er zijn 2 grondexploitaties afgesloten per 31 december 2024 en er is in 2024 één nieuwe grondexploitatie door de Raad vastgesteld. Voor de berekening van de verwachte resultaten in de actieve grondexploitaties heeft het College van B&W uitgangspunten geformuleerd. Wij vinden deze uitgangspunten acceptabel en consistent aan voorgaande jaren.

Tijdens onze controle zijn alle onderbouwingen per grondexploitatie getoetst, onder meer met behulp van een externe deskundige. Het overall beeld is dat de interne beheersing van voldoende niveau is.

Uit het onderzoek door de externe deskundige op 2 grondexploitaties is een aantal adviezen naar voren gekomen om de interne beheersing van de grondexploitaties te verbeteren.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd:

- *de verkoopprijzen te laten toetsen door een externe adviseur;*
- *Het ruimtegebruik in te meten en in beeld te brengen;*
- *De indexering op de kostensoorten te splitsen.*

Eind 2024 resteren 2 exploitaties met een verwacht verlies van in totaal € 1 miljoen. Ten opzichte van 2023 is een deel van de verliesvoorzieningen vrijgevallen.

In 2024 is op de grondexploitaties winst genomen van € 97.000. We hebben vastgesteld dat deze winst berekend is conform de voorgeschreven 'Percentage of completion' methode.

De verplichte actualisatie van de grondexploitatie begrotingen en de grondprijzen voor de komende jaren is in de jaarstukken opgenomen. Aan het raadsvoorstel van de jaarstukken wordt het besluit inzake de actualisatie expliciet toegevoegd. De actualisatie is zichtbaar aan de hand van de tabel waarin wordt getoond hoe de exploitaties 2024 zich verhouden tot 2023. De uitgangspunten, zoals vermeld in de paragraaf Grondbeleid, worden zo expliciet goedgekeurd door de Raad.

Overige bevindingen

Voorziening dubieuze debiteuren

Ultimo 2024 heeft uw gemeente vorderingen op diverse partijen. Door de organisatie is een inschatting gemaakt van de inbaarheid van deze vorderingen. Voor de openstaande debiteuren is een voorziening gevormd van € 304.000 op basis van inbaarheid. De methodiek van berekening is consistent. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten voor deze voorzieningen.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening bedraagt per 31 december 2024 € 2,2 miljoen. Een voorziening voor groot onderhoud dient te worden gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan dat maximaal 5 jaar oud mag zijn. Het huidige meerjarenonderhoudsplan is in 2020 geactualiseerd, maar niet vastgesteld door de Raad en is inmiddels niet meer leidend voor de voorziening.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd het meerjarenonderhoudsplan te actualiseren.

Voorziening pensioen en voormalig personeel

De voorziening pensioen voor wethouders is gebaseerd op actuariële berekeningen. Deze zijn door een derde partij opgesteld. De gehanteerde rekenrente van 2,325% is conform de circulaire van het Rijk.

Voorziening RVU

Met de introductie van de RVU-mogelijkheden voor het personeel stelt het BBV de verplichting in deze RVU-gelden om te zetten in een voorziening. Per 31 december 2024 is er een verplichting van € 252.000 voor ambtenaren en WSW'ers.

Voorziening verlofsparen

In de CAO gemeenten is voorgeschreven dat medewerkers vanaf 2022 gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om verlof te sparen. Eind 2024 hebben een beperkt aantal medewerkers hiervan gebruikt gemaakt. De daartoe ingestelde voorziening is toereikend.

Verlofuren

De gemeente Winterswijk sluit aan bij de CAO-termijnen voor het laten vervallen van verlofuren. In 2024 is actie ondernomen om eventuele stuwmeren van verlof te reduceren. Een voorziening voor stuwmeren is niet noodzakelijk.

Voorziening riolering

De gevormde voorziening dient ter financiering van de vervangingsinvesteringen. De dotatie en onttrekkingen zijn gebaseerd op het saldo van het product riolering. Eind 2024 resteert nog een saldo van € 2,3 miljoen.

Overige bevindingen

Jaarrekeningposten

Prestatielevering

Wij hebben een steekproef uitgevoerd om de getrouwheid van de uitgaven te kunnen controleren. Van alle facturen zijn de geleverde prestaties aangetoond.

Kosten verbonden partijen

De gemeente Winterswijk heeft een deel van haar taken overgedragen aan gemeenschappelijke regelingen. De kosten van deze organisaties komen ten laste van de exploitatie van de gemeente Winterswijk. De kosten van GR VNOG en GR ODA zijn in deze jaarstukken gebaseerd op concept cijfers, omdat de definitieve cijfers op dat moment nog niet voorhanden waren.

Toegerekende reële en bespaarde rente

In de exploitatie wordt interne rente aan diverse budgetten toegerekend. In totaal lasten en baten van € 2,8 miljoen. Dit levert geen meerwaarde voor de beheersing van de gemeente omdat er sprake is van totaalfinanciering en geen projectfinanciering.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd deze interne rente af te schaffen.

Naleving subsidie afspraken

Aan partijen worden subsidies verstrekt met daarin de afrekening voorwaarden gesteld op basis van de Algemene Subsidie Verordening. Bij de controle is vastgesteld dat partijen de middelen hebben ontvangen zonder een expliciete afrekening. Wij hebben vastgesteld dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verstrekt wel zijn uitgevoerd.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de voorwaarden te handhaven zoals deze in de beschikking zijn vermeld.

Rechtmatigheidsverantwoording

Kaderstelling

In 2024 is de financiële verordening (gebaseerd op artikel 212 gemeentewet) geactualiseerd ten behoeve van het begrotingscriterium in de rechtmatigheid. De controleverordening is in 2023 vastgesteld. Het normenkader is door de Gemeenteraad op 28 november 2024 vastgesteld. Het normenkader van 2024 is gereduceerd tot alleen de regelgeving waar financiële beheershandelingen in zijn vermeld.

Onze bevindingen over de rechtmatigheidsverantwoording

In de financiële verordening heeft de Gemeenteraad de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording op 1% van de lasten en de dotaties de aan reserves bepaald. Op basis van de voorliggende jaarrekening is dit een bedrag van € 1.290.000.

In de rechtmatigheidsverantwoording heeft het College van B&W aangegeven niet rechtmatig gehandeld te hebben voor een bedrag van € 171.000. De totale onrechtmatigheden zijn lager dan de verantwoordingsgrens van € 1.290.000.

Op basis van onze toetsing aan de wettelijke voorschriften voor de rechtmatigheidsverantwoording en de kaderstelling door de Gemeenteraad hebben wij vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft. De jaarrekening en het jaarverslag bevat alle voorgeschreven informatie.

Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de tekst voldoet aan het voorgeschreven model.

Er zijn drie criteria vastgesteld om financiële rechtmatigheid concreet te maken, te weten:

- [1] het voorwaardencriterium
- [2] misbruik en oneigenlijk gebruik.
- [3] het begrotingscriterium en

Bij het opstellen van de jaarrekening legt het College van B&W in de rechtmatigheidsverantwoording verantwoording af over deze drie criteria.

[1] Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium schrijft voor dat financiële handelingen alleen mogen plaatsvinden onder de voorwaarden zoals opgenomen in de wet of in een verordening.

Het voorwaardecriterium komt met name voor in de processen:

- Europese aanbestedingen
- Treasury
- Subsidieverstrekingen
- WMO en Jeugdzorg

Europese aanbestedingen

In totaal is er 1 contract onrecht niet Europees aanbesteed voor een bedrag van € 110.000.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd over 2025 de inkopen zorgaanbieders ook mee te nemen in de verbijzonderde interne controle op de juiste inkoopprocedure.

Rechtmatigheidsverantwoording

[2] Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het is aan de organisatie om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik te voorkomen. Op basis van de eisen in de wet- en regelgeving heeft een vertaling plaatsgevonden naar de opzet van de interne organisatie.

[3] Begrotingscriterium

Het budgetrecht bepaalt dat de Gemeenteraad toestemming geeft om het te realiseren beleid per programma binnen de vastgestelde begroting uit te voeren. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting onrechtmatig is, zowel overschrijdingen als onderschrijdingen.

In de rechtmatigheidsverantwoording wordt een onderscheid gemaakt in acceptabele en niet-acceptabele afwijkingen. Niet-acceptabele afwijkingen passen niet binnen de afspraken tussen de Gemeenteraad en het College van B&W. De Gemeenteraad wordt expliciet gevraagd in te stemmen met deze afwijkingen bij de vaststelling van de jaarrekening.

Meer lasten dan begroot

Er zijn geen programma's met een overschrijding van de lasten ten opzichte van de begroting.

Investeringskredieten

Er is 1 investering gedaan die hoger waren dan het door de Gemeenteraad vastgestelde krediet. Deze overschrijding is als niet-acceptabel aangemerkt.

Minder lasten dan begroot

Op alle programma's zijn de gerealiseerde lasten minder dan begroot. Het is gebruikelijk binnen uw organisatie om afwijkingen van deze aard bij de jaarstukken te vermelden. De afwijkingen tellen daarom niet mee als begrotingsonrechtmatigheid.

Meer of minder baten dan begroot

Op alle programma's is sprake van meer of minder baten dan begroot. Het is gebruikelijk binnen uw organisatie om afwijkingen van deze aard bij de jaarstukken te vermelden. De afwijkingen tellen daarom niet mee als begrotingsonrechtmatigheid.

Rechtmatigheidsverantwoording

Toelichting op rechtmatigheidsverantwoording in paragraaf Bedrijfsvoering

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording is het een vereiste dat het College van B&W in de paragraaf Bedrijfsvoering een toelichting geeft op alle afwijkingen die zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast dient te worden beschreven welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Rapportagegrens

In de financiële verordening is opgenomen dat in de paragraaf Bedrijfsvoering fouten en/of onduidelijkheden groter dan € 50.000 worden toegelicht.

Uitvoering verbijzonderde interne controle

De verbijzonderde interne controle is door de gemeente deels zelf uitgevoerd en deels met hulp van externen. De toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering omvat een voldoende beschrijving van hoe de verbijzonderde interne controle heeft plaatsgevonden en hoe deze is verlopen. Wij hebben vastgesteld dat de verbijzonderde interne controle van een goede kwaliteit is.

Intern inkoopbeleid

Wanneer de inkoopnormen uit de gids Proportionaliteit herhaaldelijk niet worden nageleefd of wanneer de documentatie en/of motivering ervan ontoereikend is, wordt van het College van B&W verwacht hierover te rapporteren via de paragraaf Bedrijfsvoering.

Uw organisatie heeft een eigen inkoopbeleid vastgesteld waarin de gids Proportionaliteit is uitgewerkt. In 2024 is verbijzonderde interne controle uitgevoerd op het volgen van het intern inkoopbeleid voor inkopen onder de Europese aanbestedingsgrens. In de paragraaf bedrijfsvoering is hierover gerapporteerd dat deze procedure aandacht behoeft, aangezien het beleid niet consequent nageleefd is.

Wet Fido en bijbehorende regelingen

Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. Wij hebben vastgesteld dat op basis van de berekening de renterisiconorm en de kasgeldlimiet niet worden overschreden en dat toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering niet noodzakelijk is.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

De gemeente Winterswijk beschikt over een nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik waarin de risico's en maatregelen zijn benoemd.

Interne beheersing: interim controle

Risico's interne beheersing

Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding hiervan hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementletter gerapporteerd aan het College van B&W. De managementletter is besproken met de financiële raadscommissie op 20 november 2024. In de managementletter hebben wij per proces aangegeven welke bevindingen en risico's wij zien. Wij hebben hiervoor (mogelijke) interne beheersingsmaatregelen voorgesteld om de risico's af te dekken. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening geen materiële afwijkingen bevat als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen, hebben wij aanvullende werkzaamheden moeten verrichten.

De belangrijkste risico's uit de managementletter zijn onderstaand weergegeven:

1] basis op orde voor het opstellen van de jaarrekening

Bij de jaarrekeningcontrole is gebleken dat er aanzienlijke stappen voorwaarts zijn gemaakt. Wel blijven we aandacht vragen voor het doorzetten van de verbeter slag.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd bij deze verbeter slag focus te leggen op:

- de beheersbaarheid van de boekingen en het rekeningschema;
- de budgethoudersregeling;
- de sub administratie materiële vaste activa, waaronder de juiste indeling en omschrijving;
- de onderbouwingen van de boekingen;
- consistentie in de informatievoorziening in de P&C-documenten.

2] Prestatieleveringen inkoop

Bij de jaarrekeningcontrole is op basis van een steekproef vastgesteld dat aan alle inkoopfacturen aanwijsbare prestaties ten grondslag lagen.

3] Prestatieleveringen WMO en Jeugd

Bij de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat voldoende productieverantwoordingen zijn gewaarmerkt door een accountant waardoor de prestatielevering is vastgesteld.

Interne beheersing: afronding controle

Afwikkeling aandachtspunten voor de jaarrekening vanuit de interimcontrole

Vanuit de interimcontrole hebben wij van de enkele aandachtspunten voor de jaarrekening 2024 meegegeven. De belangrijkste waren:

- Afronding van de verbijzonderde interne controle met aandacht voor de Europese aanbestedingen;
- Onderbouwing van de geleverde prestaties voor de inkopen;
- Juistheid van de informatie in de paragraaf weerstandsvermogen.

Van alle hierboven vermelde punten hebben wij vastgesteld dat deze aandachtspunten zorgvuldig zijn afgerond.

Aanvullende bevindingen

Vanuit de afronding van de controle over het boekjaar 2024 vragen wij nog aandacht voor de volgende aanvullende bevindingen inzake de interne beheersing.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd:

- ZOOV: in de functieomschrijvingen van medewerkers van ZOOV altijd expliciet vermelden dat de functie betrekking heeft op ZOOV;
- ZOOV: Percentage toerekening overhead: de onderbouwing van 30% te actualiseren.
- WMO en jeugd: tijdigheid van de beschikkingen te bewaken;
- WMO: zorg te dragen voor de registratie van de identificatie;
- Betaalproces: dubbele terugbetalingen lokale heffingen en dubbele betalingen facturen te voorkomen;
- Lokale heffingen: alle aanslagen via VRIS te laten lopen (precariobelasting, grafrechten, marktgelden).

IT omgeving

Op basis van boek 2, artikel 393, lid 4 van het Burgerlijk Wetboek moet de accountant in zijn verslag aandacht besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor onze controle maken we in een beperkte mate gebruik van de automatiseringsomgeving.

Onze verantwoordelijkheid

Onze opdracht

De jaarrekening 2024 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van B&W. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet) én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 1.290.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 3.870.000 (3% van de lasten). Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. Dit betekent dat op een aantal vormen van overige dienstverlening aanvullende voorwaarden van toepassing zijn, dat voor sommige soorten van overige dienstverlening beperkingen gelden en dat sommige soorten dienstverlening niet toegestaan zijn.

Naast de controle van de jaarrekening hebben wij géén overige diensten en/of adviesopdrachten uitgevoerd. De voor uw organisatie in 2024 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid.

Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het College van B&W van de organisatie. Ingeval van fraude door het College van B&W melden we dit aan de Gemeenteraad. Wij merken op dat onze werkzaamheden niet specifiek gericht zijn op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het College van B&W.

De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn werkzaamheden. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Afsluiting

Publicatie jaarrekening

Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de Gemeenteraad, op de website van uw gemeente, te publiceren samen met de controleverklaring van de accountant. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

De wetgeving rondom de WNT (Wet Normering Topinkomens) geeft aan dat de WNT-verantwoording door de organisatie op internet gepubliceerd moet worden voor een periode van tenminste zeven jaar. De gegevens moeten vrij toegankelijk en eenvoudig te vinden zijn.

Afsluiting

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking en open communicatie tijdens onze controlewerkzaamheden.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. mevr. H.G.J. de Feiter-Aalderink RA

Bijlage controleverklaring

In de volgende bijlagen geven wij de tekst weer welke wij zullen opnemen in de controleverklaring inzake

- fraude
- veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Dit is niet de volledige tekst van de controleverklaring.

Bijlage controleverklaring fraude

Bijlage controleverklaring veronderstellingen financiële risico's

Bijlage controleverklaring fraude

Fraude

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. In onze controleaanpak hebben wij generieke en specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd die inspelen op deze risico's.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Wij zijn tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor signalen van fraude. De uitkomsten van de controlewerkzaamheden hebben wij geëvalueerd. Daarbij hebben we overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de directie als ook aan anderen binnen de organisatie. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang. Uit het geheel van onze werkzaamheden volgden geen signalen, specifieke aanwijzingen of vermoedens van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn hieronder weergegeven.

Bijlage controleverklaring fraude

Geïdentificeerd frauderisico

MO: Beïnvloeden schattingen en doorbreking interne beheersing

De directie/het College van B&W heeft een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.

Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het de directie. Wij hebben in dat kader bijzondere aandacht gehad voor tendenties in schattingen als gevolg van mogelijke druk op de directie/het College van B&W om het resultaat te beïnvloeden.

Controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing die het risico op doorbreking van de interne beheersing moeten mitigeren, waaronder de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten.

In respons op de bevindingen vanuit deze werkzaamheden hebben wij journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria, journaalposten gegenereerd tijdens het proces van opmaken van de jaarrekening met mogelijk resultaat sturend effect.

Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen.

Daarnaast hebben wij op journaalposten die zijn gegenereerd door, of in opdracht van, de directie/het College van B&W specifieke controlewerkzaamheden verricht.

Wij hebben specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van schattingen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen.

Indicatie uitkomst werkzaamheden

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door de directie of vooringenomenheid van de directie bij schattingsposten.

Bijlage controleverklaring fraude

Geïdentificeerd frauderisico

Prestatieonderbouwingen

Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat

Ongeautoriseerde betalingen

Een combinatie van te ruime bevoegdheden ten aanzien van het doorvoeren van wijzigingen in stambestanden crediteuren, de verwerking van inkoopfacturen biedt in opzet aan medewerkers de gelegenheid om onrechtmatige betalingen te laten verrichten met als doel het oneigenlijk toe-eigenen van activa.

Corruptierisico

Het risico op corruptie door ambtenaren, bestuurders en toezichthouders

Controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen.

Indicatie uitkomst werkzaamheden

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing die het risico op het verrichten van onrechtmatige betalingen moeten mitigeren.

Tevens hebben wij werkzaamheden verricht op de rechtenindeling in het bankpakket en de interne procedures met betrekking tot de controle van personeelsmutaties. Tot slot hebben wij middels data-analyse alle bankmutaties geanalyseerd.

Indicatie uitkomst werkzaamheden

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het verrichten van onrechtmatige betalingen.

We hebben vastgesteld dat er maatregelen zijn genomen rondom het bewaken van de integriteit en het voorkomen van integriteitsschendingen. We hebben navraag gedaan of er meldingen zijn geweest.

Indicatie uitkomst werkzaamheden

We hebben geen specifieke aanwijzingen voor corruptie of vermoedens van corruptie.

Bijlage controleverklaring veronderstellingen financiële risico's

Het College van B&W heeft de jaarrekening opgesteld waarbij inzicht is gegeven is de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te kunnen vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Onze controlewerkzaamheden om het inzicht, dat het College B&W, geeft te evalueren en de beoordeling van de gehanteerde veronderstellingen omvatten onder andere:

- Kennisnemen van de toelichting op de financiële positie zoals deze is beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Kennisnemen van de beoordeling van de Provincie over de financiële positie inzake de begroting 2024 en 2025 en evalueren of de daarbij behorende opmerkingen voldoende zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Evalueren van het proces van risicoanalyse en de gehanteerde veronderstellingen die het College van B&W heeft gehanteerd bij de totstandkoming van de informatie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen;
- Evalueren of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben gekregen;
- Inwinnen van inlichtingen bij het College van B&W over zijn kennis van risico's na de periode van de door het College van B&W verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het College van B&W gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Bijlage SiSa tabel fouten en onzekerheden

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2024 d.d. 20 februari 2025.

Wij zijn verplicht een tabel op te nemen in dit accountantsverslag met fouten en onzekerheden met betrekking tot de verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2025 bij het CBS aan te leveren, inclusief de hieronder vermelde oordelen in onze controleverklaring:

Strekking controleverklaring	
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	Goedkeurend

Bijlage SiSa tabel fouten en onzekerheden

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek in 2023 en 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering informatiepunten Digitale Overheid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorziening	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bijlage SiSa tabel fouten en onzekerheden

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_totaal 2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H27	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken 2024_met centraal rechtspersoon	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H35B	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bijlage SiSa tabel fouten en onzekerheden

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
J55	Aanpak energiearmoede	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
M24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Samen bouwen aan duurzaam succes

Als ondernemer, manager of bestuurder dealt u dagelijks met veranderingen. Dan is het prettig om voor cijfers, financiële processen en fiscale vraagstukken zekerheid in te bouwen. Wij zijn graag die specialist dichtbij, die altijd een extra stap voor u zet en die naast de data altijd de mens ziet.

▼ Zullen we samen bouwen aan uw duurzame succes?